

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda yazılı sorularım Türkiye Cumhuriyeti Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Sayın Derya YANIK tarafından yazılı olarak cevaplandırılması konusunda Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 98.maddesi ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İç Tüzüğü'nün 96 ve 99. maddeleri uyarınca gereğinin yapılmasını saygılarımla arz ederim.

Ahmet Önal
Kırıkkale Milletvekili

Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler bakanlığı taşra teşkilatında; 'Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Ders ve Ek ders Saatlerine İlişkin Esasların 7. Maddesinin 1. Fıkrasının d) bendi uyarınca yıllık Bakanlık Makamı oluru çalışmaktadırlar. Ek ders ödemeleri ise 657 sayılı kanunun 176. Maddesi baz alınarak genel bütçe kaleminden yapılmaktadır.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığınca Ek ders karşılığı çalışan personelin onaylarının uzatılması için her yıl aralık ayı içerisinde olur verilmektedir. Bu olur ile görevlendirilen personelin 1 Ocak ile 31 Aralık tarihleri arasında çalışması sağlanmaktadır.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetlere bağlı kurum ve kuruluşlarda Ek ders ücreti karşılığında görev yapan Sosyolog, Öğretmen, Sosyal Çalışmacı, Psikolog, Hemşire vb. meslek gruplarından personeller Bakanlığın taşradaki; Sosyal Hizmet Merkezi Müdürlüklerinde, Engelli ve Yaşlı Bakım Hizmetlerini Değerlendirme Heyetinde, Kadın Hizmetleri Biriminde, Koruyucu Aile Biriminde, Korunmaya İhtiyacı Olan Çocuk Biriminde, Sosyal Ekonomik Destek Birimlerinde, Şehit Yakınları ve Gaziler Hizmet Birimlerinde, İl Müdürlüklerinde idari ve mali hizmetler biriminde, personel işleri birimlerinde çalışmaktadır. Anlaşılacağı üzere bakanlığın tüm birimlerinde görev almaktadırlar.

Kadrolu meslek elemanları gibi sahada dezavantajlı ve ihtiyaç sahibi olan ailelerin, evlerine giderek durumu tespiti yaparak bu vatandaşlara uygun hizmet modelinden faydalanmalarını sağlamak amacıyla raporlar hazırlayıp ilgili makama sunmaktadırlar. Bunun yanı sıra yatılı kuruluşlarda çalışan ek dersli personeller ise, grup sorumluluğu, öğretmen, sosyal servis, sağlık hizmetlerinde görev almaktadırlar. Tüm bunları yaparken kamu kurum ve kuruluşları ile iş birliği içerisinde görevlerini icra etmektedirler. Kadrolu meslek elemanları ile birlikte **ASIL İŞLERİ** yapmakla birlikte aynı belgeleri imzalama yetkisine sahiptirler.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığınca tam zamanlı çalışan bu personeller asgari ücretin altında kalması nedeniyle, 01.02.2016 tarihi itibarıyla haftalık çalışma saatleri 30 saatten; haftalık 35 saate çıkartılmıştır. Haftalık 35 saat çalışmaları gereken personeller fiili olarak 40 saat çalışmaktadırlar.

Ek dersli personeller bütün bu görevleri özveri ile yaparken aşağıdaki haklardan mahrum kalmaktadırlar.

1) İş Güvencesi yoksunluğu;

İş Kanun 49. Maddesinde, 'Devlet, çalışanların hayat seviyesini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak ve çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri alır.' denilmektedir.

Güvenlik soruşturmasının yapılması ile Bakanlık Makamı Oluru ile işe başlayan ek ders karşılığı çalışanların hiçbir hukuki güvencesi olmaması ile birlikte amirinin tek bir sözü ile işinden olabilmektedir. Onaylarının bir yıllık olması ve her yıl yenilendiği için işsiz kalma durumu ile karşı karşıya kalmaktadırlar. İşsiz kalma durumunda ise hiçbir hak talep edememektedirler. Yıllarca kamuda emek veren birinin iş güvencesi devlet eliyle oluşturulmalıdır.

2) Özlük Hakkı;

Tam zamanlı çalışmasına rağmen, **çift taraflı sözleşme akdinin olmaması** ve çalışma statüsünün belirsizliği nedeniyle anayasal hak olan yıllık izin, analık izni, evlilik izni, süt izni ve bunun gibi hakların hiçbirinden faydalanamamaktadırlar. Hizmet alım, İŞKUR vb. alım ile çalışanların özlük hakları ve ücret konusunda ek ders karşılığı çalışan personelden daha iyi konumdadırlar.

Hiçbir özlük hakkı bulunmayan ek dersli personellerin Resmi tatillerde, bayramlarda, idari izinlerde ve özel izinlerde maaşları çalıştıkları gün ve saatler dikkate alınarak hesaplandığından; çalışmadıkları ve izinli oldukları günlerde aldıkları maaş asgari ücretin altında kalmaktadır. *Tüm bunların yanında* 2021 yılı Ocak ayında ve takip eden aylarda toplamda 160 saatin aşağısında çalışılması durumunda hak edilecek brüt ve net ücret; asgari ücret için belirlenen brüt ve net ücretin altında kalacağı tespit edilmiştir. Bu duruma göre;

Mülga Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının 08.07.2015 tarihli ve 2015/02 nolu Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Ders ve Ek Ders Uygulamalarına İlişkin Genelgenin 4. Maddesinde belirtilen Esasların Örnek 2'sinde "Ay içerisinde 4 hafta ortalama 30 saat ve üzeri ek ders görevi verilen personelin prim gün sayısı 30 iş günü üzerinden bildirilecektir." Hükmü amirdir. Ayrıca primlerinin SSK'ya bildirimini ise, 12.05.2010 tarihli ve 2010/27579 sayılı Resmî Gazete' de yayımlanan **Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği**'nin ilgili hükümleri uyarınca yapılması gerekse de,

Yazımız ekinde sunulan Ek 1'deki örnekte görüldüğü üzere 2021 Ocak ayında haftada 35 saat ve ayda 140 saat çalışan birinin (bekâr veya evli ve eşi çalışan biri için) 2618,96 net ücret ve 3249,40 TL brüt ücret tahakkuk etmektedir. E-Bildirge sisteminde yukarıda açıklanan sebeplerle 30 iş günü üzerinden sigorta bildirimi yapılması sırasında; **'Sigortalının Ücret Tutarı 3577,5 TL den az olamaz.'** Uyarısı vermektedir.

30 gün bildirilmesi gereken pirim gün sayısı bakanlık personeline hazırlanan Ek ders ödemeleri programı veya kurumlarca satın alınan programlarda da pirim gün sayısının 19 gün yatırılması uyarısı vermektedir. Mevzuat 30 gün yatırılması gerektiğini belirtirken mevzuat ve kanuna aykırı bir şekilde eksik yatırılması ile karşılaşmaktadır.

Konuya ilişkin olarak Aile Çalışma Sosyal Hizmetler Bakanlığı Strateji Geliştirme Daire Başkanlığından 2020 yılı Şubat ayında da yaşanan duruma istinaden taşradan görüş talep edilmiş ve gönderilen 21/02/2020 tarih ve 512420 sayılı görüş yazısında sigortanın eksik yatırılmaması(2943 tl olarak yarılması) fakat ilgili personele ödenecek ek ders ücretinin ise, görev yaptığı ders ücretinin üzerinden ödenmesi ifade edilmiştir.

Belirtilen durumlardan ötürü Bakanlık Makamı Oluru ile ek ders ücreti karşılığı çalışan personelin hak mağduriyeti yaşadığı mağduriyetin kanuni olmayan yöntemlerle çözülmeye çalışıldığı anlaşılmıştır. Kamuda çalışan personelin bu mağduriyetinin giderilmesi büyük önem arz etmektedir. Bu durum ise Bakanlık Makamı Oluru ile çalışan personele özlük haklarının verilerek 4B veya 4C statüsüne geçirilmesi ile mümkün olacaktır.

3) Bakanlıkça Düzenlenen Eğitimlere Dahil Edilmemeleri Sorunu:

Bakanlıkça kurumsal hizmetlerinin verimli ve aktif bir şekilde devamlılığının sağlanması amacıyla verilen hizmet içi eğitimlere birimlerde aktif olarak görev aldığı halde ek ders ücreti karşılığı çalışması sebep gösterilerek bu eğitimlere katılmaları engellenmektedir.

4) Nöbet Hizmetlerini Yerine Getirememe Sorunu:

Kadrolu memur ve meslek elemanları ile **İmza ve görev yetkileri aynı olmasına rağmen** ek ders karşılığı çalışan personeller, yatılı kuruluşlarda zaman zaman personel yetersizliğinden nöbete tutmakta fakat herhangi bir ödeme alamamaktadır.

5) İzin Hakkı:

İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi 24. Maddesi gereği Herkesin dinlenmeye, eğlenmeye, özellikle çalışma süresinin makul ölçüde sınırlandırılmasına ve belirli dönemlerde ücretli izne çıkmaya hakkı vardır. Ayrıca İş Kanununun 60. Maddesine dayanılarak çıkarılan 'Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği'nin 13. Maddesinde 'Kısmi süreli çalışanlar ücretli izin hakkından tam süreli çalışanlar gibi yararlanır ve farklı işleme tabi tutulamaz' denilmektedir. Kısmi süreli çalışanlar dahi izin hakkından mahrum edilemez iken *ek ders karşılığı tam zamanlı çalışan personeller bu haklardan mahrum edilmektedir.*

Yıllık izin hakkı kullandırılmayan bu personeller, yine iş kanunun İş Kanun 5. Maddesinde – (Ek: 6/2/2014-6518/57 md.) İşveren, biyolojik veya işin niteliğine ilişkin sebepler zorunlu kılmadıkça, bir işçiye, iş sözleşmesinin yapılmasında, şartlarının oluşturulmasında, uygulanmasında ve sona ermesinde, cinsiyet veya gebelik nedeniyle doğrudan veya dolaylı farklı işlem yapamaz. Denilmesine rağmen, *Bakanlık Makamı Oluru ile çalışanların Olur hükümlerinin belirsizliği nedeniyle Cenaze izni, babalık izni, doğum izni, süt izni ve yıllık izin haklarının hiçbirini kullanamamaktadırlar.* Bu tarz durumlarda personelin işe gelmemesi halinde maaşı kesilmekte ve mağdur olmasına neden olmaktadır.

6) Plan/Proje Çalışmalarına Dâhil Edilmemesi Sorunu:

Yapılan plan/proje, program, eğitimlerde ek ders karşılığı çalışan personeller geri plana atılmaktadır. Proje çalışmalarının neredeyse tüm iş ve işlemlerini yapmasına rağmen proje içeriğine dâhil edilmemekte bu da isteklendirme düşüklüğüne sebep olmaktadır.

7) Ücret veya Maaş Eşitsizliği:

İş Kanunun 55. maddesinde – ‘Ücret emeğin karşılığıdır ve Devlet, çalışanların yaptıkları işe uygun adaletli bir ücret elde etmeleri ve diğer sosyal yardımlardan yararlanmaları için gerekli tedbirleri alır.’ Denilmektedir. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığında çalışan Ek dersliler aldıkları ücret konusunda da kamuda çalışanlar içinde en mağdur kesimdir. Kendileriyle aynı meslek ve unvana sahip kadrolu veya sözleşmeli, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler çalışanı ve sürekli işçi personelinden çok daha düşük bir ücrete çalışmaktadırlar. Kamuda çalışanlarının; aynı işi yaptığı halde farklı statülerde farklı ücret ve özlük hakkına sahip olduğu görülmektedir. Bu durum kamu vicdanını zedelemekte ve iş barışını bozmaktadır. Bu durumda Adalet ve Eşitlik İlkesi gereği eşit işe eşit ücret verilmesi gerekmektedir.

Özlük hakkı sorununda ek ders ücreti karşılığı çalışan personelin asgari ücretin altında ücret ile çalıştırılması sorununa detaylı bir şekilde değinilmiştir.

8) Kurumsal Kimlik:

Kamu kurum ve kuruluşları ile iş birliği içerisinde çalışan bu personeller; önemli toplantı ve görüşmelerde nerde çalıştığını kanıtlamakta zorluk çekmekte yada ek derslilere verilen kimlik kartlarında resmi işlemlerde kullanılamaz ibaresinin yer alması nedeniyle kamu kurum ve kuruluşlarında bu kimliğin kimlik göstermesi durumunda bu resmi işlemlerde kullanılamaz denilmesi nedeniyle bu durum ek ders karşılığı çalışan personel için onur kırıcı bir duruma neden olmaktadır.

9)Yolluk Hakkı Yoksunluğu;

1954 tarihinde çıkarılan **6245 sayılı Harcırah. Kanununda** ise harcırah, “bu **kanuna** göre ödenmesi gereken yol masrafı, gündelik, aile masrafı ve yer değiştirme masrafından birini, birkaçını veya tamamını” ifade etmektedir. Harcırah, asıl görevli bulundukları yerden başka yerlerde geçici olarak görevlendirilenlere asıl görevli oldukları yerde yapmak zorunda olmadıkları giderlere veya asıl görevli bulundukları yerlerden başka yerlerde bulunan görevlere naklen atanan memur ve hizmetlilere yeni görev yerlerine taşınmalarından dolayı yapacakları ek masraflara karşılık yapılan ödemeler şeklinde ifade edilebilmektedir. Ek Ders Karşılığı çalışanlar meslek elemanları (Sosyolog, Öğretmen, Psikolog, Sosyal Çalışmacı vb.) görevleri gereği sahaya incelemeye çıkmaktadırlar. Fakat kadrolu/sözleşmeli çalışanların sahip olduğu yolluk, yemek parası vb. haklarını alamamaktadır.

Aile, Çalışma Ve Sosyal Hizmetler Bakanlığında Ek Ders Karşılığı Çalışan Personeller İle Aynı Şartlarda Olup MEB’de Ve Diyanet’te Çalışanlara Verilen Haklar

Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde çalışan ücretli öğretmenlerden 5000 kişiyi belli şartlar konularak(ki bunlar bizler gibi yılın 12 ayı tam zamanlı çalışmamalarına rağmen) belirtilen şartları sağlayanlar 2017-2018 yılları içerisinde 4/B statüsüne geçirilmiştir.

17.09.2011 gün ve 28057 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 653 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 13. Maddesiyle 633 sayılı kanuna eklenen geçici 17. Maddede ifade edildiği üzere ek dersli çalışan personel, Diyanet İşleri Başkanlığının kadrolarına geçirilmiştir. Bu kadroya alınmanın yanı sıra 27/2 yasama dönemine ait 2/1215 esas numarası ile tekrardan kendi bünyesinde çalışan imam-hatip veya müezzin-kayyim olarak görev yapan kişiler ile Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı Kuran kurslarında vekil ve fahri olarak veya ek ders ücreti karşılığında öğreticilik görevi yapan kişilerin kadroya atanması için yeniden kanun teklifi vermiş ve yapılan çalışmalar sonucunda bu çalışanlar kadroya geçirilmiştir.

60619

Yine Devlet Opera ve Bale, Devlet Tiyatroları, Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası ve Sinema Genel Müdürlüğü çalışanı yılbaşından itibaren sözleşmelerini imzalayabilecek. 1 Ocak 2020'den itibaren yürürlüğe girmesi planlanan düzenleme ile mağdur tek bir sanatçı kalmazken, bu kapsamdaki çalışanların sigortaları 30 gün üzerinden yatacak, kıdem tazminatları birikecek ve izin hakları olacak. Konuyla ilgili gelişmeleri açıklayan Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy, "Bu çok eski bir konu, bakanlığa gelir gelmez kangren haline gelmiş bu işe sahip çıktım. Çalışmamızı Külliye'ye sunduk ancak Sayın Cumhurbaşkanımız, diğer bakanlıkların benzer durumdaki personelleri için genel bir düzenleme hazırlanması talimatını verdi ve artık sona geldik" demişti ve kendi bakanlığında çalışan personelin sorunlarını çözerek(kadroya alarak) personelin tam motivasyon ile çalışmasını sağlamış oldu.

Buna göre;

Yukarıda Belirtilen Tüm Hususlar Dikkate Alındığında Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığında Ek Ders Karşılığı Çalışan Personellerin:

İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi 23. Maddesi gereği Herkesin, herhangi bir ayırım gözetmeksizin, eşit iş için eşit ücrete hakkı vardır. Herkesin kendisi ve ailesi için insan onuruna yaraşır ve gerekirse her türlü sosyal koruma önlemleriyle desteklenmiş bir yaşam sağlayacak adil ve elverişli bir ücrete hakkı vardır. Maddesi esas alınarak,

- 1- Hiçbir özlük hakkı bulunmayan (süt/doğum/ölüm/analık/babalık/yıllık izin hakkı, işsizlik sigortası, tazminat hakkı vb.) Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bünyesinde Bakanlık Makamı Oluru ile çalışan ek dersli personellerin öncelikli olarak özlük haklarını verilmesi noktasında bakanlığınızın yapmış olduğu bir çalışma var mıdır?
- 2- Aile Çalışma ve Sosyal Hizmet Bakanlığı bünyesinde çalışan kadrolu veya sözleşmeli personeller ile aynı iş ve işlemleri yapıp aynı yetki ve sorumluluğa sahip, ek dersli çalışan personellere eşit işe eşit ücret hakkının verilmesi noktasında maaşlarında bir iyileştirme yapılmayı düşünüyor musunuz?
- 3- 17.09.2011 gün ve 28057 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 653 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 13. Maddesiyle 633 sayılı kanuna eklenen geçici 17. Maddede ifade edildiği üzere ek dersli çalışan personellerin;
 - a) Milli Eğitim Bakanlığında çalışan 5000 ücretli öğretmenlerin 4/B statüsüne geçirildiği gibi, b)Diyanet İşleri Başkanlığının kadrolarına geçirildiği gibi,
 - b) Kültür ve Turizm Bakanlığında hiçbir özlük hakkı olmadan çalışan personellere verilen 4b sözleşmeli çalışma hakkının verildiği gibi,

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler bünyesinde yıllık Bakanlık Makamı Oluru ile ek ders karşılığı çalışan personellerin maaş ve özlük haklarında her yıl ortaya çıkan hak kaybının önüne geçilmesi amacı ile Bakanlığınızca yapılan bir çalışma var mıdır?

60169

- 4- Aile Çalışma ve Sosyal Hizmet Bakanlığı bünyesinde Bakanlık Makamı Oluru ve ek dersli olarak çalışan personeller ile; 3. Maddenin a) ve b) bentlerinde belirtilen bakanlıklarda çalışan ek derslilerin kadroya geçirilmesi sonucu oluşan ayrımın ve eşitsizliğin giderilmesi amacıyla bir çalışma yapmayı düşünüyor musunuz?
- 5- Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetlere bağlı kurum ve kuruluşlarda Ek ders ücreti karşılığında görev yapan Sosyolog, Öğretmen, Sosyal Çalışmacı, Psikolog, Hemşire vb. meslek gruplarından personellerin, hak kaybının gidermeyi düşünüyor musunuz?